

Clustered together, collected. -4 Stout, strong, robust. -5 Excessive, abundant, much; सान्द्रानन्दक्षुभितहृदयप्रसन्नवेणावसिक्तः U. 6. 22. -6 Intense, strong, vehement; व्याप्तान्तराः सान्द्रकुतूहलानाम् R. 7. 11; Śi. 9. 37. -7 Unctuous, oily, viscid. -8 Bland, soft, smooth. -9 Pleasing, agreeable. -द्रम् 1 A heap, cluster. -2 A thicket, wood. -Comp. -कुतूहल a. greatly curious, seized with great curiosity. -स्पर्श a. soft to the touch.

सान्द्रीकृत a. 1 Made thick or dense. -2 Increased, strengthened.

सांघ a. Situated at the point of contact.

सांधिकः A distiller.

सांधिविग्रहिकः A minister (or Secretary of State) for foreign affairs (deciding upon peace and war).

सांध्य a. (-ध्यौ f.) 1 Relating to the twilight or evening; सांध्यं तेजः प्रतिनवजपापुष्परक्तं दधानः Mē. 38; Ki. 5. 8; R. 11. 60; Śi. 9. 15. -2 Relating to the morning twilight or dawn.

सांनह्निक, -सांनाहिक a. (-की f.) 1 Bearing or putting on an armour; सांनाहिको यदा राजन् राजन्योऽथ पशुः शुचिः Bhāg. 9. 7. 14. -2 Calling to arms, encouraging to prepare for battle; शैलकटकतटभिन्नरवः प्रणनाद सांनह्निकोऽस्य बारिजः Śi. 15. 72; अकृतार्थश्च भीतश्च न च सांनाहिको हतः Mb. 7. 71. 11. -कः An armour-bearer.

सांनाहुक a. Fit for wearing arms; Ait. Br. 7. 14.

सांनाय्यः Any substance mixed with clarified butter and offered as an oblation to fire; पाय्य-सांनाय्य-निकाय्य-घाय्याः मानहविर्निवाससामिधेनीषु P. III. 1. 29; quoted by Śabara on MS. 5. 3. 5); Śi. 11. 41.

सांनिध्यम् 1 Vicinity, proximity; वदनामलेन्दुसांनिध्यतः Māl. 3. 5. -2 Presence, attendance; परिकल्पितसांनिध्या काले काले च बन्दिषु R. 4. 6; 7. 3; Ku. 7. 33.

सांनिपातिक a. (-की f.) [संनिपातात् त्रिदोषविकारात् आगतः तेन निर्वृत्तो वा अण्] 1 Miscellaneous. -2 Complicated. -3 Having a complicated derangement of the three bodily humours; वीर्यवन्त्यौषधानीव विकारे सांनिपातिके Ku. 2. 48; मिषजां सांनिपातिके कर्मणि व्यज्यते प्रज्ञा Pt. 1. 127. -Comp. -कर्मन् the treatment of the above illness.

सांन्यासिकः [संन्यासः प्रयोजनमस्य ठक्] 1 A Brāhmana in the fourth order of his religious life; see संन्यासिन्. -2 A mendicant in general.

सान्वय a. 1 Hereditary. -2 Along with family or descendants; स जीवन्नेव शूद्रत्वमाशु गच्छति सान्वयः Ms. 2. 168. -3 Of kin, related to; अवहार्यो भवेच्चैव सान्वयः षट्शतं दमम् 8. 198. -4 Significant; Dk. -5 Having the same business; Bhāg.

सापत्न a. (-त्नी f.) 1 Based on rivalry. -2 Born from or belonging to a rival wife. -त्नाः (m. pl.) The children of different wives of the same husband.

सापत्नकम् Rivalry, enmity, also सापत्न्यकम्.

सापत्न्यम् 1 The state or condition of a rival wife; सापत्न्यं क्षितिसुतविद्विषो महिष्यः. -2 Rivalry, ambition, enmity; तथापि देवाः सापत्न्यान्नोपेक्ष्या इति मन्महे Bhāg. 10. 4. 37. -त्न्यः 1 The son of a rival wife. -2 An enemy. -3 A half brother.

सापत्य a. 1 Having progeny. -2 Accompanied by children. -त्यः 1 The son of a rival wife. -2 A half brother; see सापत्न्यः.

सापदेशम् ind. Under a pretence.

सापराध a. Guilty, criminal.

सापवाद a. 1 Spreading or indulging in scandal; देव्यामपि हि वैदेह्यां सापवादो यतो जनः U. 1. 6. -2 Attended with a scandal; U. 2. -द्रम् ind. Censuringly, reproachfully.

सापवादक a. Liable to exception.

सापाश्रयम् A house with an open gallery at the back.

सापिण्ड्यम् Connection by the offering of rice-balls to the same Manes, kindred, consanguinity.

सापीड a. Discharging a stream of water.

सापेक्ष a. 1 Having regard to, dependent on, (usually in comp.). -2 Favourable, partial; सुकेशं प्रति सापेक्षः प्राह देवगणान् प्रभुः Rām. 7. 6. 9.

साप्तपद a. (-दी f.), साप्तपदीन a. [cf. P. V. 2. 22] Formed by walking together seven steps, or by talking together seven words; यतः सतां संनतगात्रि संगतं मनीषिभिः साप्तपदीनमुच्यते Ku. 5. 39 (where the latter sense appears better); सतां साप्तपदं मैत्रमित्याहुर्विबुधा जनाः Pt. 2. 43; 4. 103. -द्रम्, -दीनम् 1 Circumambulation of the nuptial fire by the bride and bridegroom in seven steps (which makes the marriage tie irrevocable). -2 Friendship, intimacy.

साप्तपौरुष a. (-षी f.) Extending to or including seven generations; पितृणां तस्य तृप्तिः स्याच्छाश्वती साप्तपौरुषी Ms. 3. 146.

साफल्यम् 1 Fruitfulness, usefulness, productiveness. -2 Profit, advantage. -3 Success.

साबाध a. Disordered, deranged; प्रियायाः साबाधं तदपि कमनीयं वपुरिदम् S. 3. 9.

साब्दी A kind of grape.

साभाव्यम् Identity of nature.